

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: G. K., narozený X, státní příslušnost X, t.č. pobytem ve věznici Memmingen, Gaswerkstraße 23, 877 00 Memmingen, Spolková republika Německo,

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 16. 2. 2024 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2024, č. j. OAM-1614/BA-BA01-P10-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2024, č. j. OAM-1614/BA-BA01-P10-2023 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí 27 Kč na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

1. Žalobou naříkaným rozhodnutím ze dne 1. 2. 2024, č. j. OAM-1614/BA-BA01-P10-2023 žalovaný rozhodl o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu ze dne 23. 11. 2023 tak, že ji dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon o azylu**), zamítl jako zjevně nedůvodnou.

II.

Žaloba

2. V úvodu žaloby přestřel žalobce, co bylo důvodem podání jeho žádosti. Předně označil obavu o svůj život a zdraví pro případ návratu do Ruska. Žalobce zastává protirežimní názory, které navíc projevil skrze sociální sítě, čímž se stal z pohledu státu nepohodlným. V souvislosti s tím uvedl, že úroveň ochrany lidských práv je v Rusku nízká. K posouzení, zda jsou jeho obavy oprávněné, uvedl v rámci svých výpovědí hned několik rozhodných skutečností. Předně uvedl, že otevřeně kritizoval ruského prezidenta Putina a jeho agresivní války. Žalobce měl rovněž za to, že dostal požadavkům břemena tvrzení a důkazní, jak vyplývá z judikatury NSS (rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57). Dále žalobce sdělil, že si nedělá iluze o praxi správních orgánů, co se týče postupu ve vztahu k žadatelům žalobcova původu a historie a je si vědom možnosti brzkého vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, přičemž zároveň nerozporuje přítomnost obav právě z tohoto postupu vůči své osobě. Za nutné však žalobce považoval zvážit samotný základ ustanovení § 16 zákona o azylu. Dle žalobce hrozba pronásledování i vážné újmy, přímo vyplývají z jeho výpovědi, proto není dle jeho názoru na místě předmětnou žádost zamítnout coby nedůvodnou. Žalovaný si proto měl počínat důsledněji a žalobcem tvrzené skutečnosti řádně prověřit, a nikoliv se k nim stavět přezíravě jen proto, že se mu zdály být nepravděpodobné. Žalobce se tedy domníval, že uvedl natolik závažné skutečnosti, že měly vést k udělení mezinárodní ochrany, pročez rozhodnutí žalovaného hodnotil jako nezákonné, neboť žalovaný nezohlednil a řádně neprošetřil situaci, v jaké se žalobce nachází. Podle žalobce vyplývá ze skutečností, které uvedl v rámci správního řízení, odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona o azylu. Ostatně, to dle žalobce připustil i žalovaný, když uvedl, že je pravděpodobné, že žalobce bude po svém návratu podroben detailnímu výslechu kvůli svému dlouhotrvajícímu pobytu mimo území Ruska. Pokud by si pak žalobce počínal, vzhledem ke svému z důvodu nemoci a únavy omezeným vyjadřovacím schopnostem, stejně špatně jako v rámci výslechů v tuzemsku, je pravděpodobné, že by tamní úřady nabyly vůči žalobci podezření, což v ruských podmínkách postačí jako základ pro perzekuci či uvěznění. Žalobce dále namítal, že si měl žalovaný počínat důsledněji i ve vztahu k okolnostem případu, na které žalobce přímo neupozornil. To se týká především hrozící povinné vojenské služby a účasti v ozbrojeném konfliktu na Ukrajině. Takovýto strastiplný úděl účasti ve válce na straně země, kterou již žalobce nepovažuje za svou domovinu a ze které spolu s rodinou utekl již v mládí, by pak jistě konstituoval hrozbu vážné újmy. Dále žalobce zdůraznil, že se ze strany Ruska jedná o válku útočnou, se kterou nesouhlasí, což opět veřejně projevil na sociálních sítích. Žalobce také poukázal na závěry judikatury NSS, z nichž vyplývá, že není povinností a de facto ani proveditelnou možností žalovaného zkoumat azylový případ každého žadatele do té míry, kdy by již nebylo nutno, aby žadatelé alespoň tvrdili azylově relevantní skutečnosti. Avšak nutno si uvědomit, že NSS tímto bezpochyby míní situace, kdy žadatelé selhali v souvislosti se svou povinností tvrdit azylově relevantní skutečnosti, které nevyplývají ze skutečností obecně známých či prokazatelně známých správnímu orgánu z jeho úřední činnosti. Přestože je žalobce příliš starý na to, aby byl v současné době povinen vojenskou službou, není vyloučeno, že věková hranice branné povinnosti se bude s tenčící se zásobou

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

rekrutů zvyšovat. Ostatně ke zvyšování věkové hranice branné povinnosti v Rusku již v minulosti došlo. Zároveň je možné si představit i situaci, kdy bude žalobce potrestán odnětím svobody za své protirežimní výroky na účet prezidenta Putina a války na Ukrajině, přičemž jsou známy případy z ruských věznic, kdy byli vězňové fakticky nuceni k vojenské službě skrze mučení a jiné nelidské zacházení ve věznicích. Navíc připadá v úvahu i možné ohrožení života žalobce v rámci civilního života, neboť je známo, že ukrajinská strana konfliktu podniká vůči Rusku odvetné raketové útoky. Pakliže žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, je žalobce toho názoru, že se měl důkladněji zabývat možností udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, neboť je přesvědčen, že v jeho případě jsou dány **důvody hodné zvláštního zřetele**. Nad rámec uvedeného žalobce upozornil, že v jeho případě je přinejmenším dán důvod pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu, a to z důvodu krutého, nelidského a ponižujícího zacházení a ohrožení života v důsledku mezinárodního ozbrojeného konfliktu, přičemž v situaci žalobce nepřichází v úvahu efektivní využití ochrany ze strany ruských orgánů moci veřejné. Vzhledem k nedostatečnému posouzení této otázky, považoval žalobce rozhodnutí v této části za nepřezkoumatelné. Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

3. Ve vyjádření k žalobě dne 7. 3. 2024 žalovaný popřel oprávněnost žaloby a nesouhlasil s ní. Při rozhodování vzal žalovaný v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil, a k nimž shromáždil žalovaný relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Žalovaný trval na tom, že vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a měl za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. Žalovaný také konstatoval, že žalobce odešel z vlasti v době svého dospívání spolu s rodinnými příslušníky. Sám žalobce při pohovoru nejprve uvedl, že měl v zemi původu velké potíže z důvodu zatažení do gangu a následně v podrobnějším vyjádření na tento dotaz odpověděl, že žádné, natož závažné, potíže se státními orgány země původu před vycestováním neměl a následně se matka chtěla s rodinou z důvodu prostředí v zemi v 90. letech odstěhovat jinam. V rámci správního řízení nevyplynulo nic, co by mu v případě, že by měl o podání žádosti skutečný zájem, bránilo v jejím dřívějším podání před jeho zadržením. Žalobce podal svou žádost o mezinárodní ochranu ve snaze oddálit, zmařit nebo znemožnit vyhoštění, neboť hrozba nuceného návratu do vlasti je reálná, a pokud by k jeho zajištění policií ČR nedošlo, sám by tento krok nikdy neučinil. Žalovaný dále konstatoval, že žalobcovu námitku ohledně jeho vystupování na sociálních sítích (především Tik Tok) proti Putinovi, nepovažuje za dostatečně relevantní, jelikož sám žalobce uvedl, že si nepamatuje nickname ani heslo na svém profilu. Pokud by žalobce tak ambiciózně propagoval videa proti Putinovi, jistě by si pamatoval alespoň uživatelské jméno, pod kterým vystupoval. Dále žalovaný poukázal na informace vyplývající ze zprávy - Informace OAMP ze dne 31. 10. 2023. Z výše uvedených důvodů žalovaný soudu navrhl, aby žalobu zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

4. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

5. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť byly pro takový postup splněny podmínky dle § 51 odst. 1 s.ř.s.

V.

Rozhodnutí soudu

6. Žaloba je důvodná.
7. Ze správního spisu má soud mimo jiné za prokázané, že dne 23. 11. 2023 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 8. 12. 2023 poté poskytl žalobce údaje k podané žádosti a mimo jiné sdělil, že jeho politické přesvědčení je proti Putinovi, proti válce; byl členem skupiny veřejně vystupující proti Putinovi (vystupovali na Tik Toku), nemůže doložit žádné důkazy, neboť jsou ve ztraceném zavazadle. V rámci pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu konaného dne 5. 1. 2024 tyto skutečnosti potvrdil a trval na nich.
8. Dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu „*Žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*“
9. Z dikce ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu plyne výčet tří kumulativně formulovaných podmínek nezbytných pro jeho následnou aplikaci. První podmínkou je absence tvrzení svědčících o tom, že by mohl být žalobce vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. Druhou podmínku tvoří sledovaný účel žádosti o mezinárodní ochranu, tj. že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet. Třetí podmínku tvoří časový test, zda byla žádost podána s časovým prodlením od první příležitosti, kdy tak mohl žalobce učinit. Pro aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) je nezbytné naplnění všech tří podmínek současně.
10. Žalobce v rámci poskytnutí údajů k žádosti dne 8. 12. 2023 uvedl, že důvodem pro podání žádosti je obava o život, jelikož veřejně vystupoval přímo proti Putinovi, vulgárně se o něm vyjadřoval; je proti vládě Putina. Tentýž důvod poté žalobce sdělil i při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 5. 1. 2024.
11. Žalovaný následně v rámci posouzení tvrzení žalobce dospěl k názoru, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. S tímto závěrem se soud neztotožňuje. Dle názoru soudu žalobce uvedl tvrzení, která mohou svědčit o tom, že by v případě návratu do země původu mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. Ostatně, pro vyloučení aplikace ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu postačuje nesplnění první z podmínek, tj. aby žadatel uvedl, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. Pro žadatele není nezbytně třeba svá tvrzení prokázat, postačuje, že žadatel nějaká azylově relevantní tvrzení uvedl. V tomto směru tak lze žalobcova tvrzení o strachu z návratu do Ruska pro své veřejně prezentované názory proti ruskému

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

prezidentovi Putinovi a jeho režimu shledat azylově relevantními. Žalovaný měl tak v rámci posouzení žádosti nejdříve posoudit, zda žalobcem tvrzené skutečnosti jsou azylově relevantní. Pakliže žalovaný došel k závěru, že jsou tvrzení žalobce azylově relevantní, i když nevěrohodná, nemohl aplikovat ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona. Namísto zmíněného ustanovení bylo v dané situaci příhodnější uvažovat o splnění podmínky pro zamítnutí žádosti žalobce jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Jelikož však žalovaný postupoval při hodnocení tvrzení žalobce tak, že posoudil žalobcova tvrzení jako azylově relevantní, ale nevěrohodná, a proto k nim nepřihlížel, pročež aplikoval ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, postupoval nesprávně a zatížil své rozhodnutí vadou nesprávného právního posouzení, čímž učinil rozhodnutí nezákonným. V tomto směru tak shledal soud námitku žalobce důvodnou.

12. Typickými případy zjevně nedůvodné žádosti o mezinárodní ochranu jsou takové žádosti, kdy žadatelé uvádějí ryze ekonomické důvody (dluh, hledání zaměstnání) a současně neuvádí žádné azylově relevantní důvody (obava z pronásledování či vážné újmy). Pakliže žadatel uvede mezi důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu i důvody naznačující obavu z pronásledování či vážné újmy (nejčastěji v tomto směru obavu z věřitelů), již nelze o žádosti rozhodnout ve „zkráceném řízení“ dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, i když se následně tato tvrzení prokáží jako nepravdivá. Tuto podobnost spatřuje soud i v nyní projednávaném případě.
13. Kdyby žalovaný takto postupoval vždy, kdy považuje azylově relevantní tvrzení žadatele za nevěrohodná a jsou splněny i další podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, jen těžko si představit, že by přistupoval i ke standartnímu řízení.
14. Na základě výše uvedených důvodů soud shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil pro jeho nezákonnost. Ve smyslu § 78 odst. 5 s.ř.s. zavazuje soud žalovaného k odstranění výše popsaných nedostatků.

VI.

Náklady řízení

15. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalobci vzniklo právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 27 Kč, které vynaložil na doručení žaloby prostřednictvím držitele poštovní licence – České pošty. Ke splnění povinnosti uhradit náhradu nákladů řízení byla žalované stanovena lhůta 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (**výrok II.**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 9. května 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.